

CREARCH seminar
»Pričanje povijesti: arhivske prakse i perspektive«
Ilok, 24. – 25. svibnja 2019.

U Iloku se 24. i 25. svibnja ove godine održao prvi u nizu seminara u svezi s javnom aktivnošću arhiva i drugih ustanova koje se bave prikupljanjem i istraživanjem arhivskoga gradiva (izložbeni, pedagoški, nakladnički, popularizacijski i drugi javni programi). Seminar pod nazivom »Pričanje povijesti: arhivske prakse i perspektive« organiziran je u okviru Kreativne Europe CREARCH – *CReative European ARCHives as innovative cultural hubs* u suradnji s Muzejom grada Iloka, s ciljem razmatranja tradicionalnih aktivnosti, ali i kreativnih i inovacijskih mogućnosti i potencijala arhivskih ustanova i zbirki, analiziranja uspješnih rješenja te razrade i promišljanja novih programa i trendova.

Tijekom navedenih dvaju dana održano je 28 izlaganja u kojima su svoj rad, aktivnosti i projekte predstavili: državni arhivi u Varaždinu, Bjelovaru, Vukovaru, Osijeku i Pazinu, Arhiv za likovne umjetnosti HAZU-a te Istorijски arhiv Subotica, Muzej Slavonije Osijek, Muzej grada Iloka, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Filozofski fakultet u Rijeci, Sveučilište u Zadru – Odjel za informacijske znanosti, Sveučilište u Zagrebu – ICARUS HR, Institut za etnologiju i folkloristiku, Institut za povijest umjetnosti, Institut za razvoj i međunarodne odnose, Knjižnica HAZU, Gradska knjižnica Vukovar, Narodna knjižnica Bjelovar, Zagrebačko kazalište mladih, HKUD „Vladimir Nazor” Sombor i Turistička zajednica Vinkovci.

Nakon okupljanja i registracije sudionika, radni dio seminara započeo je predavanjima na temu »Arhivski programi i publika« pa su tako svoju izložbenu i pedagošku djelatnost, aktivnosti i javne programe prikazali kolege iz Državnog arhiva u Varaždinu i Bjelovaru te Istorijškoga arhiva iz Subotice, a Petar Elez i Irena Milobara iz Državnoga arhiva u Vukovaru predstavili su didaktičku igru »Putovima zavičaja«.

Sljedeća se cjelina bavila problemima kulture, kreativnosti i baštine te je izloženo pet tema. O kulturnim i kreativnim industrijama – realizaciji, ekonomiji, potencijalima govorili su Ana Zrnić, Josipa Mijoč i Jasna Horvat iz Andizet – Instituta za znanstvena i umjetnička istraživanja u kreativnoj industriji. O tome kako arhivi mogu biti kreativni, iskustvima i mogućnostima co:op projekta govorila je Vlatka Lemić sa Sveučilišta u Zagrebu – ICARUS HR, Antonija Matić i Antonio Šabić s Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku te Darko Bilandžić i Mario Mikić-Vučak iz Culex d.o.o. (tvrtka čija je glavna djelatnost izrada i razvoj webnih stranica/sustava, izrada i razvoj VR sadržaja i 3D/2D dizajn – op. a.) i Turističke zajednice Baranje koji su surađivali u ostvarenju projekta »Borba umjetnika« i ovom su prilikom govorili o tom projektu. Saša Potočnjak (Filozofski fakultet u Rijeci) prikazao je primjer dobre prakse u slučaju tematski osmišljene biciklističke staze »Stari put na Rabu – Ciklopovijest«. Ovu je cjelinu zatvorilo izlaganje Marijane Tomić s Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru kojim je sudionike upoznala s portalom »Pisana baština« i njegovim mogućnostima u svrhu digitalizacije, katalogizacije, istraživanja i okupljanja tekstova pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom do kraja 19. stoljeća.

Poslijepodne je proteklo u duhu baštinskih priča. Prvu priču, »Priča o Etnografskoj spomenici – Raven«, »ispričala« je Martina Krivić Lekić iz Državnoga arhiva u Bjelovaru, a zatim su nas njeni sugrađani Neda i Tomislav Adamović (Narodna knjižnica Bjelovar, Veleučilište u Bjelovaru) poveli u šetnju Bjelovarom, uz pomoć virtualne izložbe.

Grozdana Lajić prikazala je kako u Zagrebačkom kazalištu mladih oživljavaju priče iz kazališnih arhiva njihovim programom »Pik spas za mene«. Virtualnu izložbu »Nikola Andrić – Parižanin s Vuke« predstavila je Jelena Miškić iz Gradske knjižnice Vukovar, a Marija Matarić (HKUD „Vladimir Nazor“ Sombor) projekt »Nazor – čuvar tradicije somborskih Hrvata«. Prikaz i upoznavanje s projektom Muzeja grada Iloka pod nazivom »Ukradena baština« Andreje Rimpf i Maje Barić zatvorio je prvi dan seminara.

Drugi je dan započeo izlaganjima kojima je zajedničko to što prikazuju kreativne arhive. Projekt CREARCH »Kreativni arhivi kao inovativna kulturna sjedišta« predstavila je Vlatka Lemić. U nastavku su Biserka Budicin i Jakov Kmet iz Državnoga arhiva u Pazinu govorili o projektu »Store the future – Artists, memoirs and civil rights for Europe in third Millennium«, a Ljiljana Kolečnik iz Instituta za povijest umjetnosti o ARTNET *projectu*. U nastavku je Koraljka Kuzman Šlogar prikazala put od digitalizacije do predstavljanja arhivskih zbirki Instituta za etnologiju i folkloristiku, a jutarnju su sesiju zatvorile Ana Tkalec (Knjižnica HAZU-a) i Jasenka Ferber Bogdan (Arhiv za likovne umjetnosti HAZU-a) upoznavši prisutne s tematskim portalom »Znameniti.hr« koji omogućuje pretraživanje i pristup digitaliziranim djelima velikana hrvatske kulture, znanosti, umjetnosti i javnoga života te radovima drugih autora o njihovom opusu.

Prvo u nizu izlaganja sesije pod nazivom »Digitalna kultura« bilo je ono Aleksandre Uzelac i Barbare Lovrinić (Institut za razvoj i međunarodne odnose): »Otvorena digitalna kultura i digitalne kompetencije«. Nakon njega je Vlatka Lemić govorila o platformi »Topoteka« i njejoj suradničkoj prirodi, na što se nadovezala Martina Matković iz Turističke zajednice grada Vinkovaca koja je potvrdila vrijednost i važnost spomenute suradnje te predstavila prikupljen, digitaliziran i na Topoteci objavljen materijal koji se vezuje uz manifestaciju »Vinkovačke jeseni«. Na kraju je ove sesije Jasenka Ferber Bogdan (Arhiv za likovne umjetnosti HAZU-a) prikazala mogućnost interpretacije arhivskoga gradiva u digitalnom okruženju putem virtualne izložbe »DiZbi HAZU«.

Cjelinom »Razvoj publike – aktivnosti, manifestacije, umrežavanje« okončan je radni dio ovoga dvodnevnog seminara u Iloku. Prvo izlaganje, na temu »Kako muzejskom izložbom oživiti arhivsko gradivo – primjer Osječke Tvrđe«, iznio je Grgur Marko Ivanković iz Muzeja Slavonije Osijek. Zatim se Lina Šojat bavila problematikom arhiviranja uz mentoriranje. Genealoška istraživanja u arhivima obradile su Ivana Čurik i Zita Jukić iz Državnoga arhiva u Osijeku, a o tome kako privući novu publiku u sveučilišni arhiv, promišljala je Arijana Novina i realizirala u sklopu manifestacije »Noć muzeja na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu«.

Na kraju su toga dana domaćini za sudionike CREARCH seminara »Pričanje povijesti: arhivske prakse i perspektive« organizirali razgledavanje i predstavljanje Franjevačkoga muzeja i Državnoga arhiva u Vukovaru.

Biserka Budicin